

Wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich

JESSICA

Nowy sposób wykorzystania środków UE w celu wspierania trwałych inwestycji i wzrostu na obszarach miejskich

Czym jest JESSICA?

JESSICA to skrót od **Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas** – wspólne europejskie wsparcie na rzecz trwałych inwestycji w obszarach miejskich. Tę inicjatywę opracowały Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny wraz z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB). Nowe procedury umożliwiają państwom członkowskim wykorzystanie części środków z unijnych dotacji – tzw. funduszy strukturalnych – na dokonywanie zwrotnych inwestycji w projekty stanowiące część zintegrowanych planów trwałego rozwoju obszarów miejskich. Te inwestycje, które mogą mieć formę kapitału właścicielskiego, kredytów lub gwarancji, trafiają do projektów za pośrednictwem funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich lub, jeżeli jest to konieczne, funduszy powierniczych.

Kiedy ta inicjatywa wchodzi w życie?

Pakiet legislacyjny funduszy strukturalnych UE na okres programowania 2007-2013 określa ramy operacyjne JESSIKI¹. Procedury operacyjne są obecnie opracowywane i wejdą w życie po formalnym uzgodnieniu programów operacyjnych² z Komisją Europejską.

Państwa członkowskie, aby zakwalifikować się do finansowania w ramach JESSIKI, muszą załączyć do swoich programów operacyjnych program rozwoju miast; jeżeli to możliwe, powinny również załączyć oświadczenie o potencjalnym wykorzystaniu JESSIKI w realizacji tego programu. Państwa członkowskie muszą również zdecydować, jaką część funduszy strukturalnych pragną wykorzystać przy pomocy JESSIKI.

JESSICA nie jest nowym źródłem finansowania dla państw członkowskich, ale raczej nowym sposobem wykorzystywania obecnych dotacji z funduszy strukturalnych na wsparcie dla projektów rozwoju obszarów miejskich.

Co to jest „zintegrowany plan trwałego rozwoju obszarów miejskich?”

Zintegrowany plan trwałego rozwoju obszarów miejskich obejmuje system wzajemnie powiązanych działań, mający na celu trwałe usprawnienia gospodarczych, fizycznych, społecznych i środowiskowych warunków miasta lub obszaru w obrębie miasta. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa „integracja”, co oznacza, że wszystkie polityki, projekty i propozycje są rozpatrywane we wzajemnej relacji między sobą. Należy dążyć do takich synergii pomiędzy składnikami planu, żeby wpływ wywierany przez plan jako całość był większy niż suma jego indywidualnych składników realizowanych oddzielnie.

W wielu państwach członkowskich lokalne i dzielnicowe plany rozwoju, które zostały opracowane i przyjęte zgodnie z istniejącymi protokołami planowania, mają szansę spełnienia tej definicji. Plany niestatutowe i inne dokumenty polityki, które zostały zatwierdzone w następstwie konsultacji publicznych i właściwych ocen wpływu na wspólnotę, również mogą stanowić odpowiednią podstawę do zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich.

EBI, który w ciągu ubiegłych pięciu lat udzielił kredytów na kwotę około 30 mld EUR na projekty transportu miejskiego i odnowy miejskiej, ma duże doświadczenie w przygotowywaniu i finansowaniu projektów rozwoju obszarów miejskich w Europie. Bank, w następstwie zgody Rady Unii Europejskiej³ na zaliczenie odnowy miejskiej do jednej z głównych polityk wspólnotowych, zwiększy swoje zaangażowanie w tym sektorze. Na wniosek promotora projektu rozważy także możliwość przeznaczania środków własnych na projekty odnowy miejskiej wspierane przez JESSIKĘ.

¹ Są to następujące rozporządzenia: rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, art. 36, 44 i 78, rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 7 i 8; oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006, art. 43, 44, 45 i 46.

² Programy operacyjne to szczegółowe strategie uzgadnianie pomiędzy państwami członkowskimi i Komisją Europejską. Dotyczą wykorzystania unijnych funduszy strukturalnych i wkładu w ramach finansowania uzupełniającego w okresie programowania 2007-2013.

³ Nieformalne ministerialne spotkanie w Lipsku 24-25 maja 2007 roku.

W jaki sposób są przekazywane fundusze JESSIKI?

Czym są fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich?

Fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich są to fundusze inwestujące w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty zawarte w zintegrowanym planie trwałego rozwoju obszarów miejskich. Te fundusze, aby kwalifikować się do finansowania w ramach JESSIKI, muszą wykazać się, między innymi, odpowiednimi kompetencjami i niezależnością zarządzania; posiadać całościowy plan biznesowy i budżet na realizację kwalifikowanych projektów oraz solidną bazę finansową. Fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, chociaż nie mają konkretnej formy prawnej, mogą być odrębnym podmiotem prawa lub zostać powołane jako „wydzielona jednostka finansowa” w ramach istniejącej instytucji finansowej. W takich wypadkach środki JESSIKI muszą być księgowane oddzielnie i wyraźnie wyodrębnione z innych aktywów danej instytucji finansowej. Fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich mogą być ustanawiane na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym/ miejskim w odpowiedzi na zintegrowane plany rozwoju obszarów miejskich, listy potencjalnych projektów lub zainteresowanie ze strony inwestorów.

Jakie rodzaje projektów są kwalifikowalne?

Zasady dotyczące kwalifikowalności wydatków na projekty przy wykorzystaniu JESSIKI są takie same jak ogólne zasady dotyczące wykorzystania funduszy strukturalnych i uwzględniają także ewentualne ograniczenia krajowe. JESSICA, z wyjątkiem niektórych niekwalifikowalnych pozycji wyszczególnionych w rozporządzeniach, jak na przykład budownictwo mieszkaniowe w niektórych państwach członkowskich, może pozwolić na bardziej elastyczne zarządzanie projektami, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad dotyczących kwalifikowalności, pod warunkiem, że wspierane projekty stanowią część „zintegrowanych i trwałych” planów rozwoju obszarów miejskich. Niekwalifikowane składniki wydatków mogą, na przykład, być uwzględnione w ramach większego, wielosektorowego projektu miejskiego, pod warunkiem, że inne źródła – prywatne lub publiczne – zapewnią wystarczające dodatkowe środki na ich sfinansowanie.

W wyborze projektów, które mogą korzystać z finansowania w ramach JESSIKI, konieczne jest zintegrowane podejście. To finansowanie może być przeznaczone dla projektów w takich dziedzinach jak:

- infrastruktura miejska, w tym transport, woda/ścieki, energia itd.;
- składniki dziedzictwa kulturalnego, przeznaczone dla turystyki lub innych trwałych celów;
- rozwój nieużytków poprzemysłowych, w tym czyszczenie i dekontaminacja terenów;
- przestrzeń biurowa dla MŚP, IT i/ lub R&D;
- budynki uniwersyteckie, w tym specjalistyczne instalacje wydziału medycyny, biotechnologii i innych wydziałów;
- usprawnienia efektywności energetycznej.

Czym jest fundusz powierniczy?

Fundusz powierniczy jest to fundusz ustanowiony w celu inwestowania w wiele funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich. Chociaż fundusz powierniczy nie jest niezbędny do realizacji JESSIKI, jest korzystny dla państw członkowskich pod wieloma względami:

- pozwala władzom zarządzającym na powierzenie specjalistom niektórych zadań wymaganych do realizacji JESSIKI. Te zadania obejmują ustanowienie konkretnych kryteriów dotyczących inwestowania w fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich, ocenianie i rekomendowanie właściwych funduszy do zainwestowania, negocjowanie umów z nimi oraz monitorowanie wyników tych funduszy i sporządzanie sprawozdań na ten temat;
- państwa członkowskie ze słabiej rozwiniętym sektorem inwestycji miejskich nadal mogą wykorzystywać środki JESSIKI niezwłocznie, w oczekiwaniu na utworzenie funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich i realizację kwalifikowanych projektów inwestycji miejskich;
- fundusze powiernicze pozwalają na połączenie środków JESSIKI z innymi środkami sektora publicznego i /lub prywatnego w celu zainwestowania ich w fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich.

Korzyści płynące z wykorzystania JESSIKI

Główne korzyści to:

- **Recycling środków** – jeżeli fundusze na rzecz rozwoju obszarów miejskich zainwestują środki w ramach JESSIKI w kwalifikowane wydatki projektu przed datą upływu okresu programowania funduszy strukturalnych (n+2, tzn. do końca 2015 roku), mogą zatrzymać ewentualne dochody/przychody z tej inwestycji lub zwrócić je do władz zarządzających w celu dokonania reinwestycji w nowe projekty odnowy miejskiej. Państwu członkowskim, które stoją przed perspektywą ograniczenia dotacji UE w następnym okresie programowania, JESSICA stwarza możliwość trwałego przedłużenia obecnych funduszy.
- **Efekt dźwigni** – ważnym atutem JESSIKI jest potencjalna zdolność przyciągania sektora prywatnego, co jest źródłem zarówno większych inwestycji jak i – co być może jest sprawą jeszcze większej wagi – kompetencji w realizacji projektów i zarządzaniu nimi. Inwestycje sektora prywatnego mogą w niektórych przypadkach spełniać wymogi dotyczące wkładu państwa członkowskiego w ramach finansowania uzupełniającego⁴. Chociaż JESSICA pozwala na

„przekształcenie” dotacji w inwestycje zwrotne, nie są one zwracane Komisji Europejskiej i dlatego nie powinny być uważane za dług sektora publicznego.

- **Elastyczność** – JESSICA umożliwia elastyczne podejście, zarówno pod względem większej kwalifikowalności wydatków jak i wykorzystania środków na inwestycje w postaci kapitału właścicielskiego, środków dłużnych lub gwarancji.
- **Wiedza i kreatywność** – państwa członkowskie, władze zarządzające i miasta będą wykorzystywały znajomość sektora bankowego i prywatnego. JESSICA może również służyć jako katalizator na obszarach miejskich w celu wzmocnienia rynku inwestycji i tym samym uzupełnienia ewentualnych innych inicjatyw lub źródeł finansowania w państwach członkowskich. Zaangażowanie sektora prywatnego nadal musi jednak podlegać zasadom dotyczącym „pomocy państwowej”.

⁴ Rozporządzenia wymagają, żeby państwa członkowskie wносиły wkład do programów operacyjnych, oprócz środków udostępnionych w ramach funduszy strukturalnych. Procent „funduszy własnych” może być różny w różnych państwach członkowskich.

Na czym polega zaangażowanie EBI w JESSIKĘ?

Jak wspomniano powyżej, JESSICA jest wspólną inicjatywą polityki Komisji Europejskiej i EBI. Zaangażowanie EBI w JESSIKĘ polega na:

- pomaganiu władzom krajowym, regionalnym i lokalnym w realizacji tego programu;
- promowaniu wykorzystania funduszy na rzecz rozwoju obszarów miejskich i najlepszej praktyki w Europie;
- występowaniu w roli funduszu powierniczego, jeżeli zwrócą się o to państwa członkowskie lub władze zarządzające.

Przy realizacji JESSIKI należy uwzględnić obecny kontekst miejski, społeczny i gospodarczy, a także prawny i administracyjny na szczeblu krajowym, regionalnym i miejskim. To może wymagać przeprowadzenia badań rozpoznawczych dla niektórych regionów i miast UE, z uwzględnieniem ogólnych zasad dla tej inicjatywy, przedstawionych powyżej. Komisja Europejska⁵ i EBI (z udziałem i wkładem CEB) we współpracy z państwami członkowskimi i władzami zarządzającymi zidentyfikują te potrzeby

⁵ Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej (DG Regio).

na stosownym szczeblu (krajowym, regionalnym lub miejskim) i przeprowadzą badania rozpoznawcze dotyczące JESSIKI w 2007 i, jeżeli konieczne, w 2008 roku. Komisja Europejska wspiera finansowanie tych badań, które zostaną przeprowadzone przez EBI.

Kontakt

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji na temat JESSIKI prosimy o kontakt z:

JESSICA Task Force

Europejski Bank Inwestycyjny
100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 43 79 - 83069

☎ +352 43 79 - 63099

✉ jessica@eib.org

www.eib.org/jessica

ISBN 978-92-861-0657-6

